

MMFS 09.40

Haziran 2024

Hayvan Tespit Sistemleri, İlkeleri, Gereksinimler ve Kılavuzları

Türkiye Cumhuriyeti Milli Mayın Faaliyet Otoritesi

Millî Savunma Bakanlığı

Millî Mayın Faaliyet Merkezi Dairesi Başkanlığı

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü Yerleşkesi

Döğol Caddesi No:4 Anadolu Meydanı (Tandoğan)

06330 Yenimahalle / Ankara/TÜRKİYE

E-posta: mafam@msb.gov.tr

Tel: 0 (312) 4025430-31-32-33

Faks: 0 (312) 2131826

(Web: <https://msb.gov.tr/Mafam>)

Uyarı

Bu doküman, kapak sayfasında belirtilen tarihten itibaren yürürlüktedir. Milli Mayın Faaliyet Standartları (MMFS) sürekli gözden geçirme ve revizyona tabi olduğundan, kullanıcılar dokümanın durumunu doğrulamak için, MAFAM İnternet sitesine (<https://msb.gov.tr/Mafam>) başvurmalıdır.

Telif Hakkı

Bu doküman, bir Milli Mayın Faaliyet Standardıdır (MMFS) ve telif hakları MAFAM'a aittir. Bu doküman veya bir kısmı, MAFAM'ın önceden yazılı izni olmaksızın, hiçbir biçimde veya vasıta ile ve başka amaçlarla kopyalanamaz, saklanamaz veya iletilemez.

Bu doküman satılamaz.

Türkiye Cumhuriyeti Milli Mayın Faaliyet Otoritesi

Millî Savunma Bakanlığı

Millî Mayın Faaliyet Merkezi Dairesi Başkanlığı

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü Yerleşkesi

Döğol Caddesi No:4 Anadolu Meydanı (Tandoğan)

06330 Yenimahalle / ANKARA

E-posta: mafam@msb.gov.tr

Tel: 0 (312) 4025430-31-32-33

Faks: 0 (312) 2131826

(Web: <https://msb.gov.tr/Mafam>)

MMFS-Haziran 2024

Tüm hakları saklıdır.

İçindekiler

Önsöz	iv
Giriş	v
1. Kapsam.....	1
2. Kaynaklar	1
3. İfadeler, Tanımlar ve Kısaltmalar	1
4. Patlayıcı Madde (PM) Tespiti İçin Hayvan Tespit Sistemi (HTS) Kullanımı	3
4.1. Temizleme için HTS	3
4.2. Acil Müdahale Sırasında HTS.....	3
4.3. Teknik Keşif için HTS	3
4.4. Diğer Uygulamalarda Kullanılan HTS.....	3
4.5. HTS Kullanımındaki Sınırlamalar	4
5. Mayın Faaliyet Programlarında HTS'nin Kullanımı İçin Asgari Gereker.....	4
5.1. Kayıtlar.....	4
5.2. Akreditasyon	4
5.3. HTS Girdileri.....	5
5.3.1. Hayvanlar	5
5.3.2. Kullanıcılar.....	5
5.3.3. Denetçiler	6
5.3.4. Yönetim Sistemi.....	6
5.3.5. İş Sağlığı ve Veterinerlik Desteği	6
5.3.6. Yemek ve Su	7
5.3.7. Teçhizat	7
5.3.8. Dokümantasyon.....	7
5.4. HTS Faaliyetleri	8
5.4.1. Diğer Operasyonel Usullerle Bütünleştirme	8
5.4.2. Konaklama ve Taşıma	8
5.4.3. Eğitim Yönetimi.....	8
5.4.4. Standart Uygulama Talimatları (SUT).....	8
5.4.5. Operasyonel Planlama.....	8
5.4.6. Operasyonel Test.....	9
5.4.7. Faaliyetlerin Yürütülmesi.....	9
5.5. HTS Faaliyetlerinin Çıktıları.....	9
5.5.1. Arazi.....	9
5.5.2. Veriler, Bilgi ve Raporlama	9
5.5.3. Diğer Saha Devri Süreçlerine Girdi Olarak HTS Çıktıları	10
5.6. HTS'nin Ölçümü, İzlenmesi, Analizi ve İyileştirilmesi.....	10
5.6.1. Tanımlama ve İzlenebilirlik	10
5.6.2. Kalite Güvence'nin (KG) İzlenmesi	10
5.6.3. Kalite Kontrol'ün (KK) İzlenmesi	11
5.6.4. Uygunsuzluğun Yönetimi	11

5.6.5. Gelişimin Yönetimi	11
6. Sorumluluklar	11
6.1. Milli Mayın Faaliyeti Otoritesi (MMFO).....	11
6.2. HTS Kuruluşları	12
6.3. Bağışçılar (donörler), Müşteriler ve Diğer Paydaşlar	12
EK-A	13
Referanslar	13
Değişiklik Kaydı	14
MMFS Değişiklik Yönetimi	14

Önsöz

İnsanî Maksatlı Mayın Faaliyetleri (İMMF) programları için uluslararası standartlar, ilk olarak Temmuz 1996'da Danimarka'da yapılan uluslararası teknik konferansta çalışma grupları tarafından önerilmiştir. İnsani maksatlı mayın faaliyetinin tüm yönleri için ölçütler belirlenmiş; standartlar önerilmiş ve "temizleme" için evrensel bir tanım üzerinde uzlaşmıştır. 1996 yılı sonlarında, Danimarka'da önerilen ilkeler, Birleşmiş Milletler (BM) öncülüğündeki bir çalışma grubu tarafından geliştirilmiş ve İnsani maksatlı mayın faaliyetleri için Uluslararası Standartlar hazırlanmıştır. Birinci baskı, Mart 1997'de BM Mayın Eylem Servisi (UNMAS) tarafından yayımlanmıştır.

Bu ilk standartların kapsamı, başta Patlayıcı Madde Risk Eğitimi (PMRE) ve mayın mağdurlarına yardımcı olmak üzere mayın faaliyetinin diğer bileşenlerini içerecek ve operasyonel usuller, uygulamalar ve normlarda yapılan değişiklikleri yansıtacak şekilde genişletilmiştir. Standartlar yeniden geliştirilmiş ve Uluslararası Mayın Faaliyet Standartları (IMAS) adını almıştır.

Birleşmiş Milletler, standartların geliştirilmesi ve sürdürülmesi dâhil olmak üzere, mayın faaliyet programlarının etkili biçimde uygulanması ve teşvik edilmesinden genel olarak sorumludur. Bu bağlamda UNMAS, Birleşmiş Milletler bünyesinde, IMAS'ın geliştirilmesi ve sürdürülmesinden sorumlu olan ofistir. IMAS, Cenevre Uluslararası İnsani maksatlı mayın faaliyet Merkezi'nin desteğiyle hazırlanmıştır.

IMAS'ı hazırlama, gözden geçirme ve revize etme çalışmaları; uluslararası kuruluşlar, devlet kurumları ve vakıf ve derneklerin desteğiyle, teknik komiteler tarafından yürütülmektedir. Her standardın en son versiyonu, teknik komite çalışmaları hakkında bilgiler ile birlikte, <http://www.mineactionstandards.org/> sitesinde bulunmaktadır. Gelişen mayın faaliyet normları ve uygulamalarını yansıtmak ve uluslararası düzenlemeler ve gereklerde meydana gelen değişiklikleri dâhil etmek amacıyla, IMAS asgari olarak üç yılda bir gözden geçirilmektedir.

1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 342'nci maddesi kapsamında Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde ve görevlendirilmesi halinde yurt dışında gerçekleştirilmesi planlanan insani maksatlı mayın ve/veya patlamamış mühimmat temizliğine yönelik faaliyetler ile Millî Mayın Faaliyet Standartlarını hazırlamak/güncel bulundurmaktan Milli Mayın Faaliyet Merkezi (MAFAM) D.Bşk.lığı sorumludur.

Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan uluslararası standartlar ışığında Milli Mayın Faaliyet Standartları (MMFS) oluşturulmuştur.

Giriş

Bir sistem, etkileşim süreçlerinden oluşur. Bir Hayvan Tespit Sistemi (HTS), hayvanların üremesinden, seçilmesinden ve eğitilmesinden, akreditasyon, operasyonel araştırma ve tasfiye faaliyetlerine ve geçerliliğine güven duymak için performans verilerinin kullanılmasına kadar uzanan süreçleri içerir.

Hayvan Tespit Sistemi patlayıcı maddenin güvenilir bir şekilde tespit edilmesine yönelik güvenilir bir araç sunmak için bir araya getirilen hayvanları, işleyicileri, denetçileri, yöneticileri, politikaları ve yöntemleri, sağlık ve lojistik desteği, eğitimi ve izlemeyi içerir. Patlayıcı tespiti için kullanılan herhangi bir araçta olduğu gibi, HTS'nin de bu standarda uyması gerekir.

Hayvanlar, en yaygın olarak köpekler ve fareler, tespit aracı olarak uzun bir süredir kullanılmaktadır. Koku tespiti için kullanımı, ordu, polis, sınır kontrolü, sağlık, acil durum müdahalesi, insani yardım, çevre yönetimi ve diğerleri ile ilgili uygulamaları kapsar. HTS; Mayın Arama Köpekleri (MAKÖ), Mayın Arama Fareleri (MAF) ve diğer hayvan kullanan sistemleri de kapsar. HTS, Patlayıcı Madde (PM) tespitindeki yararlarının mayın faaliyeti uygulama görevlerinde konuşlandırılmasını haklı gösterdiği durumlarda ortaya çıkmalıdır.

Sürekli ve kapsamlı bir kalite yönetimi, akreditasyon ve izleme sisteminin parçası olarak, HTS'ye yönelik veri detaylandırmasının uygun şekilde toplanması, analiz edilmesi ve şeffaf bir biçimde yayımlanması, mayın faaliyetlerinde HTS yetkinliğinin sağlandığına yönelik güven oluşturur.

Hayvan Tespit Sistemlerine Yönelik Prensipler, Gereksinimler ve Yönergeler

1. Kapsam

İşbu standart, Hayvan Tespit Sistemlerinin (HTS) ve eğitimcilerinin harici akreditasyonu ve faaliyet deneyim testleri için gereksinim ve esasları belirler.

İşbu standart, HTS birimlerinin günlük çalışma öncesi deneyimleri için HTS kuruluşlarının kurumsal akreditasyona yönelik verdikleri İç Kalite Yönetimi (İKY) usullerini kapsamamaktadır. HTS kuruluşları, kurum içi test dokümanlarında belirtilmiş olan İKY usullerini uygulamalıdır.

2. Kaynaklar

Örnek kaynaklar listesi Ek-A'da verilmiştir. Örnek kaynaklar işbu standartlarda atıfta bulunulan ve işbu standartlarda yer alan koşulların bir kısmını oluşturan kaynaklardır.

3. İfadeler, Tanımlar ve Kısaltmalar

MMFS 07.31 standartlar serisinde kullanılan tüm terim, tanım ve kısaltmalara ilişkin sözlük, MMFS 04.10'da verilmektedir.

“Akreditasyon”, bir HTS kuruluşunun resmen yetkin olarak tanındığı ve hayvan tespit faaliyetlerini güvenli ve verimli bir şekilde planlama, yönetme ve fiili olarak yürütebildiği usulleri ifade eder.

“Hayvan Tespit Sistemi” (HTS), Patlayıcı Madde (PM)'den yayılan buharı tespit etmek amacıyla bir araç olarak kullanılan hayvanları, eğitimcileri, denetimcileri, yöneticileri, teçhizatı, tesisleri, usulleri ve diğer ilgili işlevleri ifade eder. **“Buhar”** ise söz konusu olan mühimmattan yayılan buhar olduğu kadar diğer patlayıcılardan yayılan buharı da ifade eder.

“HTS Kuruluşu”, HTS olanaklarını kullanarak mayın faaliyet proje veya görevlerini icra etmekle yükümlü her türlü kuruluşu (devlet, STK veya ticari bir işletme) ifade eder.

“HTS Birliği” saha/bölge yöneticiliğinin yönlendirme ve gözlemi altındaki hayvanları ve eğitimcilerini ifade eder.

“Mayın Arama Köpeği” (MAKÖ), genel itibarıyla mayınlı arazide Patlayıcı Madde (PM)'den yayılan buharı aramak ve göstermek amacıyla özel olarak yetiştirilmiş köpeği ifade eder.

“Patlayıcı Arama Köpeği”, tanımlanmış Patlayıcı Madde (PM) veya benzeri hedef cisimlerin varlığını ve yerini doğru bir şekilde belirtmek amacıyla özel olarak yetiştirilmiş köpeği ifade eder.

“Mayın Arama Faresi” (MAF), terimi, PM'den gelen buharı tespit etmek ve doğru bir şekilde belirtmek için özel olarak eğitilmiş bir fareyi ifade eder.

“Hedef Cisim”, HTS birimlerinin arama ve temizlik faaliyetleri esnasında tespit etmeleri talep edilen belirli cisimleri ifade eder.

“Test Mühimmatı”, HTS birliğinin tespiti amacıyla test sahasına yerleştirilmiş PM'ı ifade eder.

“Test Kokusu”, test mühimmatından veya hedef cisimden yayılan kokuyu ifade eder.

“Milli Mayın Faaliyet Otoritesi” (MMFO) terimi, mayından etkilenen bir ülkede, mayın faaliyetini düzenleme, yönetme ve koordine etme sorumluluğu verilen, genellikle bakanlıklar arası bir komite olan devlet kurumunu ifade eder. Türkiye Cumhuriyetinde MMFO'nun yetki ve sorumlulukları *Milli Mayın Faaliyet Merkezi (MAFAM) Dairesi Başkanlığı* tarafından yürütülmektedir.

“İnsani Maksatlı Mayın Faaliyeti” (İMMF) terimi, insani maksatla yapılmakta olan ya da planlanan Patlayıcı Madde Risk Eğitimi (PMRE), teknik keşif ,teknik olmayan keşif, mayın/PAM temizlik faaliyeti, kalite güvence, kalite kontrol ve akreditasyon faaliyetlerini ifade eder.

“**Mayın Faaliyet Kuruluşu**” terimi, mayın faaliyet projeleri veya görevlerini uygulamaktan sorumlu olan her türlü kuruluşu (devlet, askeri, ticari veya vakıf, dernek) ifade eder. Mayın faaliyet kuruluşu ana yüklenici, alt-yüklenici, danışman veya temsilci olabilir.

“**Akreditasyon**”, bir HTS kuruluşunun resmen yetkin olarak tanındığı ve hayvan tespit faaliyetlerini güvenli ve verimli bir şekilde planlama, yönetme ve fiili olarak yürütebildiği usulleri ifade eder.

“**Hayvan Tespit Sistemi (HTS)**” Patlayıcı Madde (PM)’den yayılan buharı tespit etmek maksadıyla bir araç olarak kullanılan hayvanları, eğitimcileri, denetimcileri, yöneticileri, teçhizatı, tesisleri, usulleri ve diğer ilgili işlevleri ifade eder. “**Buhar**” ise söz konusu olan mühimmattan yayılan buhar olduğu kadar diğer patlayıcılardan yayılan buharı da ifade eder.

“**HTS Kuruluşu**”, HTS olanaklarını kullanarak mayın faaliyet proje veya görevlerini icra etmekle yükümlü her türlü kuruluşu (devlet, STK veya ticari bir işletme) ifade eder.

“**Alt birim**” teknik keşif veya teknik olmayan keşif, elle temizleme, Patlayıcı Madde Keşif ve İmhası (PMKİ), PMRE veya görevlerin önceliklendirilmesi gibi bir veya daha fazla belirlenmiş mayın faaliyetini gerçekleştirmek üzere kurumsal olarak akredite edilmiş bir mayın faaliyet kuruluşunun parçasıdır.

“**Akreditasyon kuruluşu**” MMFO'nun bir parçası olan ve ulusal akreditasyon sisteminin yönetilmesi ve uygulanmasından sorumlu olan bir kuruluştur.

“**Kalite Yönetimi (KY)**” bir kuruluşun kalitesi ile ilgili olarak yönlendirilmesi ve kontrol edilmesini amaçlayan koordine edilmiş faaliyetlerden meydana gelmektedir. Bu faaliyetler genellikle kalite politikası ve kalite hedeflerinin oluşturulması, kalite planlama, kalite kontrol, kalite güvence ve kalite geliştirmeyi içermektedir (ISO9001:2015).

“**Kalite Güvence (KG)**” kalite gereklerinin yerine getirileceği konusunda güven sunmaya odaklanmış olan bir kalite yönetimi parçasıdır (ISO9001:2015). KG kanıtlara dayanılarak kalite gereklerinin muhtemel olarak yerine getirileceği konusunda güven oluşturma sürecidir.

“**Kalite Kontrol (KK)**” kalite gereklerinin yerine getirilmesine odaklanmış olan bir kalite yönetimi parçasıdır (ISO9001:2015). KK "Belirlenen şeye ulaşabildik mi?" sorusunu ele almalıdır.

“**İlgili bir taraf**” bir kuruluşun performansı veya başarısıyla ilgilenen bir kişi veya gruptur. Bir grup; bir kuruluşu, kuruluşun bir parçasını veya birden fazla kuruluşu oluşturabilir. Her ikisi de ISO9001:2015'te mayın faaliyeti bağlamında ilgili taraflar sıklıkla **paydaş** olarak anılmaktadır.

“**İzleme**” belirli göstergelere ilişkin verilerin, devam etmekte olan bir proje, program veya politikanın yönetimine ve ana paydaşlarına ilerlemenin kapsamı ve hedeflere ulaşma düzeyi ve tahsis edilen fonların kullanımındaki ilerlemeye ilişkin göstergeler sunmak amacıyla sistematik olarak toplanmasıdır.

Standart Uygulama Talimatları (SUT): Mayın temizleme ve mayın temizleme ile ilgili operasyonel görevler veya faaliyetlerin icrasında onaylı ve yapılması zorunlu metotlarını tanımlayan talimatlardır.

Mayın Arama Köpeği (MAKÖ): Mayınları, Patlamamış Mühimmat (PAM) ve diğer patlayıcıları tespit etmek maksadıyla eğitilmiş olan ve görevlendirilen köpeklerdir.

4. Patlayıcı Madde (PM) Tespiti İçin Hayvan Tespit Sistemi (HTS) Kullanımı

HTS, PM'nin tespiti için kullanılır. HTS kullanımını aşağıdakileri içeren potansiyel yararlar sunmaktadır:

- Düşük metalli ve metal içermeyen PM'lerin tespit edilmesi,
- Kargo mühimmat bölgeleri ve eski savaş alanları gibi metal kirliliğinin yüksek olduğu bölgelerde PM tespiti,
- Metal dedektör ve kazı yöntemleri kullanılarak elle temizleme ile karşılaştırıldığında daha yüksek hızda olması.

HTS birçok farklı rolde kullanılabilir. Ancak düşük PM yoğunluğunun olduğu alanlarda çalışmak en iyisidir.

HTS birimi;

- Teknik Keşif (TK),
- Mekanik Mayın Temizleme Teçhizatı (MMTT) ile ulaşılamayan arazi ceplerinin doğrulanması,
- Manuel (dedektör/şişleme) temizlik faaliyetine müteakip temizlenen arazinin doğrulanması maksadıyla kullanılacaktır.

4.1. Temizleme için HTS

Birincil algılama aracı olarak HTS kullanılıyorsa, tüm alanlar temizlenmiş olarak kabul edilmeden önce en az iki farklı HTS tarafından aranmalıdır.

4.2. Acil Müdahale Sırasında HTS

İstisna olarak, özel olarak eğitilmiş HTS, acil tıbbi tahliye durumlarında kendi başına kullanılabilir.

4.3. Teknik Keşif için HTS

Teknik keşifte kullanıldığında PM'nin mevcut olup olmadığını onaylamak için bir HTS ile bir arama yeterli olabilir. Ancak PM bulunursa iki HTS kullanılacaktır. Doğrulanmış test ve değerlendirme sonuçlarından elde edilen kanıtlar, operasyonel test ve devam eden izleme, bir HTS ile aramaya izin vermek için gereken güveni sağlamak için kullanılacaktır.

Teknik keşfin amacı, arazi indirgeme sürecini desteklemek için analiz ve kanıt sağlamaktır. Bazı şartlar altında alanların ilk incelemesi için bir yöntem olarak da kullanılabilmesine rağmen, tipik olarak şüpheli veya teyit edilmiş tehlikeli alanda keşif ve temizleme varlıkları kullanan müdahaleci bir süreçtir.

HTS, PM'nin varlığını veya yokluğunu belirlemek amacıyla MMFS 08.20'ye göre Teknik Keşfi gerçekleştirmek için kullanılabilir. HTS, düşük PM yoğunluğuna sahip alanları hızlı şekilde arayabilir ve kirlilik sınırlarının tanımlanması için uygundur. Diğer varlıklar ve yöntemler, Teknik Keşfin PM içerdiği bilinen veya daha muhtemel olarak değerlendirilen alanlarda yapılması için uygun olabilir.

4.4. Diğer Uygulamalarda Kullanılan HTS

HTS işlemleri manuel veya mekanik olarak doğrulama yapmak için kullanıldığında, MMFO tarafından belirtilen boşluk taleplerinin sağlanması şartıyla bir HTS kullanılabilir. Eğer yine PM bulunursa, iki HTS ile arama yapılmalıdır.

HTS, bitki örtüsünün az olduğu, tuzak tellerinin beklenmediği ve HTS işlemleriyle ilişkili çevresel etkinin, mekanik varlıkların kullanımıyla karşılaştırıldığında, avantajlı olduğu yollarda ve diğer doğrusal özelliklerde kullanım için uygundur.

4.5. HTS Kullanımındaki Sınırlamalar

HTS her durum ve koşulda başarıyla kullanılmaz. Çevresel, kirlenme ve pratik yönlerle ilgili sınırlamalar şunları içerir:

- **Bitki Örtüsü:** Yoğun veya dikenli bitki örtüsü, araştırılmamış alanlara yol açabilir veya kullanıcının hayvanla sürekli görsel temasını sürdürmesini ve aramayı kontrol etmesini önleyebilir.
- **Hava:** Sıcak, rüzgârlı, karlı, ıslak ve soğuk koşullar hayvanın rahat olmasını ve odaklanmasını tehlikeye atabilir, tespit görevini, kokuların dağılmasını kısıtlayabilir ve sınırlandırabilir veya çok geniş ölçüde dağıtabilir.
- **Atmosferik Koşullar:** Dumandan, egzoz gazlarından kaynaklanan yüksek düzeyde kirlilik, petrol ürünlerinden kaynaklanan kokular veya endüstriyel faaliyet, HTS'nin tespit standartlarını karşılamasını engelleyebilir.
- **Yüksek PM Yoğunluğu:** Hayvanların hedefler arasında ayırım yapmasını zorlaştırabilir.
- **Arka Plan Kirliliği:** Çok sayıda hedef içeren toprağın mekanik ya da diğer süreçlerden sonra yaygın arka plan kirliliği, hedef nesnelere gelen kokuyu gölgeleyebilir.
- **Çalışma Ortamındaki Değişiklikler:** Örneğin; hava koşullarında veya arazi özelliklerinde ani bir kaymayı takiben çalışma koşullarında olan önemli değişiklikler, HTS'nin karşı karşıya kalabileceği belirli hedefleri tespit edip doğru şekilde gösterebildiğinden emin olmak için yeniden eğitim gerektirebilir.

5. Mayıs Faaliyet Programlarında HTS'nin Kullanımı İçin Asgari Gereklere

5.1. Kayıtlar

Asgari olarak aşağıdaki bilgiler akreditasyon ve çalışma ömrü boyunca her bir hayvana eşlik eden sürekli bir kaydı sağlamak için oluşturulacak, korunacak, saklanacak, güncellenecek ve belgelenecektir:

- Irk, cinsiyet, geçmiş, yaş, üreme tarihi ve tanımlayıcı herhangi bir iz, özellik veya etiket referansları,
- Boyutlar ve ağırlık dâhil tıbbi detaylar,
- Tüm rutin sağlık kontrolleri ve aşılama detayları,
- Tüm hastalıkların, yaralanmaların, tedavilerin ve ayrıca diyet gereksinimlerinin ayrıntıları,
- İlk akreditasyonun detayları, akreditasyonun geri çekilmesi durumunda dönemsel yeniden değerlendirme ve dönemler ile uzatılması,
- Tarihler, süre ve eğitim türü, eğitmenler/kullanıcılar, çevresel koşullar, çalışma usulleri, hedef nesnelere ve eğitim sonuçlarını içeren eğitim kayıtları,
- Herhangi bir operasyonel test geçerliliği ve/veya kusurları, operasyonlar sırasında tespit edilen hayvana özgü uygunsuzluklar ve hayvanın performansı ile ilgili diğer önemli olayları içeren operasyonel performans kayıtları,
- MMFO'nun gerektirebileceği diğer bilgiler.

5.2. Akreditasyon

Akreditasyon, yalnızca hayvan ve kullanıcılarının birleşimini değil, HTS'nin tüm yönlerine hitap eder. Ancak saha denetimi, veterinerlik ve refah desteği, tesisler, HTS'nin seçimi, eğitimi ve işletilmesi, iç kalite, güvenlik ve bilgi yönetimi konularını içerir.

Tüm HTS, operasyonel faaliyetlerde istihdam edilmeden önce MMFS 07.30 ve MMFS 09.41 gereklerine uygun olarak akredite edilecektir. Akreditasyon sonuçları aşağıdakiler ışığında onaylanmalı, sürdürülmeli veya geri alınmalıdır:

- Akreditasyon testi ve periyodik yeniden değerlendirme testi,
- Operasyonel test,
- Devam eden izlemenin sonuçları (MMFS 07.40 gereğince),
- MMFS 07.30'da belirtilen diğer koşullar ve akreditasyon sözleşmeleri.

HTS hayvanlarının ve kullanıcılarının akreditasyon testini yapan tesisler ve personel, ulusal makam ya da diğer yetkili kurum tarafından HTS testini (MMFS 07.30'un gereklerine göre) yapmak için akredite edilmişlerdir.

HTS hayvanlarının ve kullanıcılarının akreditasyon testini yapan tesisler ve personel, ulusal otorite veya diğer yetkili kuruluşlar tarafından kapsamlı izleme ve denetime tabi tutulacaktır.

Kullanıcı/hayvan birleşiminde yapılan değişiklikler, çalışma yöntemindeki değişiklikler veya bilinen bir tehde yapılan değişiklikler de dâhil olmak üzere, HTS ile ilgili önemli değişiklikler akreditasyon yetkililerine bildirilir ve bu standarda uygun olarak ek operasyonel akreditasyonu almadan önce, akreditasyonun askıya alınması ve yeniden test edilmesiyle sonuçlanabilir.

5.3. HTS Girdileri

HTS sistemlerine ve süreçlerine girdiler belirlenmeli, uygun ve etkin kalite yönetimi izleme, denetleme ve kontrollerine tabi tutulmalıdır.

Girdiler şunları içerir:

5.3.1. Hayvanlar

HTS' nin bir parçası olarak kullanılacak hayvanlar:

- PM saptama rolünde, belirtilen kullanıcılarıyla birlikte, yetkili bir test yerindeki akreditasyon testi ve sonraki operasyonel testler sırasında uygunluk ve yetkinlik gösterme,
- Akreditasyon, test etme ve çalışma geçmişine dair kanıtları belgeleme,
- Yeterli ve uygun tıbbi, refah ve eğitim desteği sağlama,
- Uygun ve etkili izlemeye tabi olma,
- Tespit etme veya diğer gereklilikleri yerine getirme kabiliyetlerinden şüphe duymaları için herhangi bir sebep olduğunda, herhangi bir zamanda tespit çalışmalarından geri çekilme.

5.3.2. Kullanıcılar

HTS kullanıcıları şunları yapacaktır:

- PM saptama rolünde, belirtilen hayvanlar ile birlikte, yetkili bir test yerindeki akreditasyon testi ve sonraki operasyonel testler sırasında uygunluk ve yetkinlik gösterdiğini saptama,
- Akreditasyon, test etme ve çalışma geçmişine dair kanıtları belgeleme,
- Uygun ve yeterli sigorta/sosyal refah kapsamı sağlama,
- Uygulanabilir Standart Uygulama Talimatlarının (SUT) en güncel hali, çalışma talimatı ve işlemlerin yapılmasını gerektiren diğer belgeler konusunda eğitim almış olma,
- Etkili denetime tabi olma,
- Uygun ve etkili izlemeye tabi olma,

➤ Tespit etme veya diğer gereklilikleri yerine getirmeye devam edebilme, yeteneklerinden şüphe duyulması için herhangi bir sebep olduğunda, herhangi bir zamanda tespit işinden geri çekilme.

5.3.3. Denetçiler

Denetçiler şunları yapacaktır:

- MMFS 07.12’de belirtilen yeterlilik ilkelerine uygun şekilde denetleyici olarak hareket etme yetkinliğine sahip olduğu değerlendirilmiş olma,
- HTS’nin faaliyet gösterdiği kuruluş tarafından HTS’nin denetleyicisi olarak hareket etmeye yetkili olma,
- Eğitim ve hakem olarak denetçi olma yetkisine dair kanıtları belgeleme,
- Uygun ve yeterli sigorta/sosyal refah kapsamı sağlama,
- Uygulanacak SUT’ların en güncel versiyonları, çalışma talimatları ve işlemlerin nasıl yürütülmesi gerektiğini detaylandıran diğer belgeler konusunda eğitilmiş olma,
- HTS işlemlerinin etkin bir şekilde denetlenmesini sağlama,
- Uygun ve etkili izlemeye tabi olma.

5.3.4. Yönetim Sistemi

HTS’nin işletilmesinden sorumlu kuruluş tarafından uygulanan genel yönetim sistemi mevcut durum ve koşullara uyarlanmalı ve uygun olmalıdır. HTS yönetim sistemi asgari olarak aşağıdakileri ele alacaktır:

- Kalite yönetimi unsurları, personel ve hayvan seçimi, teçhizat alımı ve yönetimi, HTS operasyonlarının eğitimi, izlenmesi ve iyileştirilmesi,
- Risk yönetimi hususlarına risk/tehdit değerlendirmelerini dâhil etme, uygun ve etkili risk azaltma önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanması, risk/tehdit unsurlarının periyodik olarak gözden geçirilmesi,
- Hayvanların, denetçilerin, HTS ekip üyelerinin ve diğer ilgili paydaşların refahı ve performansı ile ilgili iş sağlığı ve güvenliği konuları,
- Performans verilerinin belirlenmesi, toplanması, raporlanması ve analizi ile ilgili bilgi yönetimi unsurları, teknik olmayan keşfe ait girdiler, teknik keşif ve arazi indirgemenin diğer yönleri ve operasyonel iyileştirme süreçlerine destek.

5.3.5. İş Sağlığı ve Veterinerlik Desteği

Başarılı HTS operasyonları iyi beslenmiş, iyi eğitilmiş ve iyi tedavi edilen hayvanlara dayanır. Hayvanların sağlığına ve hasta olduklarında tedavi edilmelerine dikkat edilmemesi, uzun süreli eğitim sürelerine ve sınırlı operasyonel sonuçlara neden olabilir. Hayvanlar, yetersiz sağlık bakımı, yetersiz aşılama ve ihmal edilen hastalık belirtileri nedeniyle ölebilir.

Çalışma yerleri, iklim koşulları, hastalıklar ve diğer çevresel hususlarla ilgili sağlık sorunları hakkında bilgi sahibi olmak için yeterli ve uygun veterinerlik desteği sağlanmalıdır.

Hayvanlara veterinerlik ve/veya tıbbi destek sağlayanlar, sorumluluklarını yerine getirme konusunda yetkin olacaktır; ayrıca MMFO tarafından belirlenen şekilde uygun ve ilgili eğitim kurslarını tamamlamış ve gerekli niteliklere sahip olmalıdır.

HTS sağlık sistemi şunları içerecektir:

- Yeterli veterinerlik desteğinin sağlamak,

- Hayvanların ilk taramasının yapmak,
- Uygulanabilir karantina gereklerinin yerine getirmek,
- Periyodik sağlık kontrolü, tedavi ve aşılama yapmak,
- Hayvanların sağlığını ve performansını korumak için gerektiğinde uygun miktarlarda yiyecek ve su sağlamak,
- Hayvanların refahını ve operasyonel performansını korumak için onlara fiziksel ve zihinsel egzersiz yaptırmak,
- Uygun çevre koşullarını koruyan ve gün ışığına, egzersiz alanlarına ve insan şirketine erişim sağlayan yeterli büyüklükte köpek kulübesi/barınak tesisleri sağlamak,
- Hayvanları güvenli ve sağlıklı tutan, operasyonel performanslarını olumsuz yönde etkilemeyen ulaşım araçlarını, teçhizatlarını ve usullerini korumak,
- Her zaman yüksek hijyen standardını korumak,
- Kaza durumunda hayvanları tedavi etmek ve onları uygun bir veteriner tesis etmek için gerekli tıbbi bilgi, beceri, teçhizat ve usulleri sağlamak.

Hayvanlar, işe başlamadan önce her gün, iş sırasında gerektiği gibi ve iş bitiminde günün sonunda sağlık kontrolüne tabi tutulacaktır. Hastalığı, yetersizliği veya performansını etkileyebilecek diğer durumlardan muzdarip olduğu tespit edilen hiçbir hayvan, bir sonraki sağlık kontrolü işe uygun olduğunu gösterene kadar HTS işlemlerini yapamaz.

5.3.6. Yemek ve Su

İşletme kuruluşları, hayvanları, kullanıcıları ve diğer ekip üyeleri için HTS işlemlerini güvenli ve sağlıklı bir şekilde yürütmek, sürdürmek, yeteneklerini korumak için gerekli olan temiz ve uygun yiyecek/su temin etmelidir.

5.3.7. Teçhizat

HTS’de kullanılan teçhizatlar, operasyonel kalite, güvenlik ve çevresel gereklilikleri yerine getirmeye uygunluğunu ve kabiliyetini sağlayan tedarik, depolama, inceleme, test, bakım ve onarım usullerine tabi olacaktır.

Konum verilerini ölçmek ve kaydetmek için kullanılan teçhizat, konum verilerinin ilgili MMFS, görev emirleri ve diğer uygulanabilir belgelerde belirtilen doğruluk gereksinimlerini karşıladığından emin olmak için kalibre ve test edilmelidir.

5.3.8. Dokümantasyon

HTS çalışma alanları, asgari olarak aşağıdakiler de dâhil olmak üzere ilgili dokümantasyonlara erişebilmelidir:

- Görev emirleri ve yerinde ihtiyaçları belirten diğer belgeler,
- Bugüne kadar olan SUT’lar,
- Raporlama formları.

5.4. HTS Faaliyetleri

5.4.1. Diğer Operasyonel Usullerle Bütünleştirme

HTS; SUT'lar, diğer ilgili mayın faaliyetleri, süreçleri ve metotlarına uygulanan usullerle bütünleştirilecektir.

5.4.2. Konaklama ve Taşıma

HTS hayvanları, sağlıklarını ve PM tespit fonksiyonlarını yerine getirme yeteneklerini sürdürmelerini sağlayacak şekilde barındırılmalı ve taşınmalıdır.

5.4.3. Eğitim Yönetimi

HTS eğitimi gerekli olduğu şekilde planlanmalı, sunulmalı, izlenmeli, gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir. HTS desteğinin ve operasyonunun tüm yönlerinde yetkinlik ve yeterliliğin devam etmesini sağlamak için gerekenler:

- Açık ve ilgili eğitim hedeflerinin belirlenmesi,
- Eğitim planlarken PM ile ilgili bilgilerin dikkate alınması,
- Yetkili, kabiliyetli eğitmenler kullanarak eğitim verilmesi,
- Eğitim alanlarının, hedeflerin ve koşulların operasyonel alanlarla ilgili olanlara uygun olmasının sağlanması,
- Eğitim performansını gözlemleyerek ve verilerin toplanıp analiz edilerek izlenmesi,
- Değişen durumlara, koşullara ve standartlara cevap verecek şekilde gerektiğinde eğitimin güncellenmesi.

5.4.4. Standart Uygulama Talimatları (SUT)

HTS işletme kuruluşları aşağıdakiler için gereken SUT'ları geliştirmelidir:

- Akreditasyon şartlarını yerine getirmek,
- Hayvanların, kullanıcıların, denetçilerin ve diğer paydaşların güvenliğini sağlamak,
- Tanımlanan hedef mühimmatları tespit edebilen kullanıcı/hayvanları kullanarak, HTS tarafından belirlenen tüm arazilerin arandığından emin olmak,
- Bunun ve uygulanabilir diğer standartların gerekliliklerini yerine getiren işlemleri yürütmek,
- Operasyonel yöntemlere çalışma koşullarına uygun hayvanlar ve kullanıcılar için çalışma sürelerini ve dinlenme aralıklarını tanımlamak,
- Koşullardaki değişiklikleri, çalışma yöntem ve uygulamalarındaki iyileştirmeleri dikkate almak.

5.4.5. Operasyonel Planlama

HTS operasyonel planları şunları içerecektir:

- Belgelendirmek,
- Standartlarda, görev emirlerinde, sözleşmelerde ve diğer ilgili belgelerde belirtilen gereklilikleri yerine getirmek,
- Tehdit değerlendirmeleri ve tahsis edilen HTS'nin yeteneklerini göz önünde bulundurmamak,
- İlgili paydaşlardan gelen girdileri yansıtmak,

- HTS araştırması yapılmadan önce bitki örtüsünün kesilmesi/yakılması ihtiyacı da dahil olmak üzere önleyici çevresel durumlara ve koşullara uygun olmak,
- Akredite SUT'larla tutarlı olmak,
- HTS operasyonlarının etkinliğini arttırmak.

5.4.6. Operasyonel Test

Akreditasyon testi sınırları dışında yapılan test (başlangıç veya yeniden değerlendirme) operasyonel test olarak adlandırılır.

HTS'nin operasyonel testi, MMFS 09.42 ve ulusal makamların gereklerine uygun olarak yapılacaktır. Operasyonel test asgari olarak şu durumlarda uygulanacaktır:

- Operasyonel akreditasyonun sürdürülmesi için gerekli olduğunda,
- Arama yapılmadan önceki her gün,
- Çalışma koşullarında önemli bir değişiklik olduğunda (yerel ortam hedef türünü),
- Diğer durumlarda ve HTS'lerin güvenilirliğinden emin olmanın sağlanması için gerekli olan otoriteler ve HTS kuruluşları tarafından belirlenen aralıklarla,
- Bir kullanıcı, denetçi, kalite güvence personeli veya başka bir yetkili kişi, bir hayvanın ve/veya kullanıcının performansının güvenilirliğinden şüphe etmek için nedene sahip olduğunda.

Bir hayvanın operasyonel bir testten geçememesi durumunda, söz konusu hayvan tarafından en son bir operasyonel testi geçtikten sonra aranan tüm alanlar potansiyel olarak uygunsuz kabul edilir, incelemeye tabi tutulur ve gerektiğinde operasyonel olarak geçen bir hayvan tarafından yeniden aranır.

5.4.7. Faaliyetlerin Yürütülmesi

HTS operasyonlarının gerçekleştiği yerler, ilgili MMFS'ye (EK-A'da listelenen) uygun olarak mayın faaliyet alanları olarak yönetilecektir.

HTS işlemleri, HTS kuruluşunun akredite edilmiş SUT'larına uygun olarak gerçekleştirilir.

5.5. HTS Faaliyetlerinin Çıktıları

5.5.1. Arazi

HTS kullanımı sonucunda indirgenen arazi (azaltılmış veya temizlenmiş), MMFS 07.11 Arazi İndirgeme'de belirtilen tanım ve şartlara uygun olarak tanımlanmalı ve yönetilmelidir.

5.5.2. Veriler, Bilgi ve Raporlama

Arazinin indirgenmesi (azaltılması veya temizlenmesi) ile ilgili veriler MMFS 07.11, MMFS 08.10 ve MMFS 08.20'de belirtilen asgari gereklilikleri karşılar.

HTS performans verileri kayıt altına alınacak, raporlanacak ve analiz edilecektir.

- Devam eden arazi indirgeme kararlarını destekleme,
- HTS operasyonlarının kalitesine güvenme,
- Gelecekteki arazi indirgeme planlaması, öncelikleri ve operasyonları ile ilgili PM anlayışını artırma,
- HTS operasyonel performansının anlaşılmasını artırma,
- HTS 'nin performansındaki iyileşmeyi destekleme.

HTS ile ilgili aşağıdaki özel bilgiler kaydedilmeli ve görev alanındaki konumlara/alanlara, yanlış/pozitif göstergelere ve operasyon tarihine kadar izlenebilir olmalıdır.

- Tek tek hayvanların benzersiz tanımlanması,
- Kullandıkları hayvanlarla izlenebilir, kullanıcıların benzersiz tanımlanması,
- Çevresel/hava durumu verileri.

5.5.3. Diğer Saha Devri Süreçlerine Girdi Olarak HTS Çıktıları

HTS kullanılarak işlenen arazinin diğer arazi indirgeme yöntemleri (elle veya mekanik yöntemler) tarafından daha fazla işlemeye tabi tutulması durumunda, HTS yöneticileri ve yetkilileri, tüm arazilerin durumu ve HTS'ler kullanılarak keşfedilen herhangi bir bilgi/eşya hakkındaki detaylar mayın faaliyet yöneticilerinin takibi için eksiksiz olarak teslim edilir. Bu gibi durumlar, tam temizlikten önce bir Teknik Keşif rolünde kullanılan HTS'yi veya temizleme için kullanılan HTS'yi içerebilir. Ancak alanın noktaları veya kısımları HTS'nin yerleştirilmesi için uygun görülmemiş olabilir (eğimler, karınca yuvaları, su birikintileri, hendekler vb.).

5.6. HTS'nin Ölçümü, İzlenmesi, Analizi ve İyileştirilmesi

HTS operasyonlarının ve faaliyetlerinin (idari, konaklama, sağlık, eğitim ve çalışma sahaları) izlenmesi MMFS 07.40'ın gereklerine uygun olarak gerçekleştirilir.

5.6.1. Tanımlama ve İzlenebilirlik

HTS faaliyeti gösteren kuruluşlar, aşağıdakiler de dâhil olmak üzere bireysel HTS varlıklarının tanımlanmasını asgari düzeyde elde etmek için gereken verileri toplar, kaydeder ve belgeler.

- Hayvanlar,
- Kullanıcılar,
- Denetçiler,
- Kullanılan yöntemler.

Ve bunların izlenebilirliği:

- Özel operasyonel alanlar/görevler,
- Çalışma tarihleri/zamanları,
- Otoriteler, müşteriler ve diğer ilgili taraflarla karşılaştırıldığı ve/veya kalite yönetimi için gerekli olan çalışma sahalarındaki belirli yerler.

5.6.2. Kalite Güvence'nin (KG) İzlenmesi

HTS operasyonlarının izlenmesi MMFS 07.12 ve MMFS 07.40 gereğince yapılacaktır.

HTS keşif ve temizleme faaliyetlerine özel olarak odaklanırken, izleme, HTS'nin asgari olarak aşağıdakiler de dâhil olmak üzere tüm yönlerinin uygunluğunu ve etkinliğini doğrulamak için tüm makul çabayı içermelidir:

- HTS'nin tüm yönlerine hitap eden işletme organizasyonunun genel yönetim kapasitesi,
- HTS operasyonunun lojistik, destek ve sağlık/veterinerlik yönleri,
- Eğitimin yürütülmesi, kalitesi ve geçerliliği,
- Operasyonel testler dahil iç kalite izleme [Kalite Kontrol (KK), Kalite Güvence(KG)],
- Saha işlemlerinin yapılması,

- Devam eden risk, kalite ve çevre yönetimi kararlarını desteklemek için bilgilerin kullanılması,
- Diğer paydaşlara iletilen bilgilerin kalitesi,
- Uygunsuzlukların ve iyileştirme fırsatlarının belirlenmesi ve yönetimi.

5.6.3. Kalite Kontrol'ün (KK) İzlenmesi

HTS operasyonlarının çıktıları (arazi ve bilgi dâhil) MMFS 07.40 gerekliliklerine uygun olarak denetime ve izlemeye tabi tutulmalıdır.

HTS tarafından aranacak arazinin kalitesi, doğrudan Mayın Arama Köpeği (MAKÖ) izni ile temizlenmiş, Teknik Keşif sonrası indirgenmiş olarak ya da bir başka mayın faaliyeti varlığını kullanan takip izni ile bağlantılı olarak aşağıdakiler yoluyla izlenebilir:

- Diğer arama/ temizleme varlıklarıyla dâhili/harici KK örnekleme/denetlemesi,
- Arazi indirgeme varlıkları takip bulgularının analizi,
- Devir tesliminden sonra arazinin uzun vadeli izlemesinin sonuçları.

Veri, rapor ve kayıt dâhil olmak üzere HTS işlemlerinin diğer çıktıları, MMFS 07.40'ın gereklerine uygun olarak KK'ya tabi tutulur.

5.6.4. Uygunsuzluğun Yönetimi

HTS ile ilgili uygunsuzluklar MMFS 07.12 ve MMFS 07.40 gereğince yönetilecektir.

HTS işletme kuruluşları, uygunsuzlukların tespit edilmesini, değerlendirilmesini, düzeltilmesini ve uygun durumlarda iyileştirme süreçlerini bilgilendirmek için kullanılmasını sağlamak için etkili önlemler alır.

HTS faaliyeti gösteren kuruluşlar, uygunsuzluklar ve bunların yönetimi hakkında, kendi adına hareket eden yetkililer ve belirli kurumlar tarafından erişilebilir olacak şekilde bilgi verecektir.

5.6.5. Gelişimin Yönetimi

Otoriteler ve HTS işletme kuruluşları, iyileştirme fırsatlarının tanımlanmasını, değerlendirilmesini ve gerektiğinde harekete geçirilmesini sağlamak için etkili önlemler alır.

HTS operasyonlarını iyileştirme operasyonları aktif olarak takip edilecektir. İyileştirme fırsatları şu yollarla belirlenebilir:

- Uygunsuzluğun kök neden analizi,
- Performans verilerinin analizi,
- Personel, harici KG/KK, müşteriler veya diğer paydaşlardan gelen öneriler,
- Dahili veya harici kalite denetimi.

6. Sorumluluklar

6.1. Milli Mayın Faaliyeti Otoritesi (MMFO)

MMFO veya onun adına hareket eden bir kuruluş aşağıdaki hususları gerçekleştirir:

- Mayın faaliyet programındaki HTS'lerin test edilmesi ve kullanımı ile ilgili ulusal standartları ve diğer kuralları geliştirmek ve uygulamak,
- Mayın faaliyet programındaki HTS operasyonlarının Kalite Yönetimi (KY) için bir sistem geliştirmek ve uygulamak (operasyonel test ve MAKÖ kuruluşlarının akreditasyonu da dâhil olmak üzere),

- HTS kalite yönetimi ile sorumlu personelin bu görev için yetkin ve deneyimli olmasını sağlamak,
- HTS performans bilgilerinin şeffaf paylaşımına teşvik etmek,
- HTS'yi kullanan kurumlara HTS'yi desteklemek için uygun test, eğitim alanları ve diğer tesisleri sağlamak,
- HTS'yi kullanan kurumlara eğitim, test ve operasyonel usulleri desteklemek için hedef nesnelere sunmak.

6.2. HTS Kuruluşları

HTS işlemlerini yürüten mayın faaliyet kuruluşları şunları yapacaktır:

- MMFS ile ilgili operasyonları yaygınlaştırmak amacıyla HTS'nin kullanımı için SUT'lar oluşturulması, MMFS ile uyumlu olması,
- MMFO veya onun adına hareket eden kuruluş tarafından HTS kullanımı için akreditasyon kazanmak,
- HTS ekiplerinin operasyonel testlerinin, MMFS akreditasyon sözleşmelerinde ve güvenilirliği sağlamak için gerekli olduğu şekilde yapılmasını sağlamak,
- Hayvanların, kullanıcıların ve HTS'nin diğer unsurlarının yetkinliğinin etkili izleme ve eğitim yoluyla korunmasını sağlamak,
- Performans verilerini MMFO için erişilebilir kılmak,
- HTS'nin mesleki ve genel sağlık bakımını sağlamak için sistem usulleri ve tesisleri oluşturmak.

6.3. Bağışçılar (donörler), Müşteriler ve Diğer Paydaşlar

Mayın faaliyetine ihale veya finansman sağlayan kuruluşlar:

- Hizmet/ürün/çıktı gereksinimlerini net bir şekilde mayın faaliyeti kuruluşlarına belirtme ve kabul etme,
- Eğitim yönetimi, operasyonel test ve programda HTS kullanımı ile ilgili ulusal standartların geliştirilmesi ve uygulanmasına yardımcı olmalıdır.

EKLER :

EK-A (Referanslar)

EK-A

Referanslar

Aşağıdaki dokümanlar, bu metinde atıf yoluyla bu standardın bir parçası haline gelen hükümler içermektedir. Tarih taşıyan referanslar için, bu yayımların sonraki değişiklikleri veya revizyonları geçerli değildir. Ancak, standardın bu bölümüne dayalı olan anlaşmaların tarafları, aşağıda belirtilen dokümanların en son versiyonlarını uygulama imkânlarını araştırmaya teşvik edilmektedir. Tarih taşımayan referanslar için, atıf yapılan normatif dokümanın en son baskısı geçerlidir. ISO ve IEC üyeleri, hâlihazırda yürürlükte olan ISO ve EN sicil kütüklerini muhafaza etmektedir.

- MMFS 04.10 “Mayın Faaliyet Terim, Tanım ve Kısaltmaları Sözlüğü”,
- MMFS 05.10 “Mayın Faaliyeti Bilgi Yönetimi”,
- MMFS 06.10 “Eğitim Yönetimi”,
- MMFS 07.11 “Saha devri”,
- MMFS 07.12 “Mayın Faaliyetlerinde Kalite Yönetimi”,
- MMFS 07.13 “Mayın Faaliyetinde Çevre Yönetimi”,
- MMFS 07.14 “Mayın Faaliyetinde Risk Yönetimi”,
- MMFS 07.30 “Mayın Faaliyet Kuruluşlarının Akreditasyonu”,
- MMFS 07.31 “Hayvan Tespit Sistemleri ve Eğiticilerin Akreditasyonu”,
- MMFS 07.40 “Mayın Faaliyet Kuruluşlarının İzlenmesi”,
- MMFS 08.10 “Teknik Olmayan Keşif,
- MMFS 08.20 “Teknik Keşif”,
- MMFS 08.30 “Temizlik Sonrası Dokümantasyon”,
- MMFS 09.10 “Temizlik Gereklere”,
- MMFS 09.41 “Hayvan Tespit Sistemleri (HTS) ve Kullanıcılarının Akreditasyonu ve Operasyonel Testi”,
- MMFS 09.44 “İş Sağlığı ve Genel Köpek Bakım Kılavuzu”,
- MMFS 10.10 “İş Sağlığı ve Güvenliği - Genel Gereklere”,
- MMFS 14.10 “Mayın Faaliyet Müdahalesini Değerlendirme Kılavuzu”.

Bu referansların en son versiyonu/baskısı kullanılmalıdır. MAFAM D.Bşk.lığı, bu standartta kullanılan tüm referansların kopyalarını muhafaza etmektedir. MMFS'nin en son versiyonu/baskısına ilişkin sicil kütüğü MAFAM D.Bşk.lığı tarafından tutulmaktadır ve adresinde bulunan MAFAM D.Bşk.lığı internet sitesinden erişilebilir. MMFO, işverenler ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar, mayın faaliyet programlarına başlamadan önce bunların kopyalarını elde etmelidir.

Değişiklik Kaydı

MMFS Değişiklik Yönetimi

MMFS serisi standartlar, üç yılda bir resmi olarak gözden geçirilmektedir. Ancak bu kural, operasyonel güvenlik ve verimlilik nedenleriyle veya editoryal amaçlarla, üç yıllık dönem içinde değişiklik yapılmasını önlemez.

Bu MMFS dokümanına değişiklikle yapıldıkça, her değişiklik numaralandırılır, tarihi ve ayrıntılarıyla aşağıdaki çizelgeye kaydedilir. Değişiklik ayrıca, “değişiklik no. 1’i içerir” vs. tabirinin baskı tarihinin altına dâhil edilmek suretiyle MMFS’nin kapak sayfasında da gösterilir.

Her MMFS’nin resmi gözden geçirmesi tamamlandığında yeni baskı yayımlanabilir. Yeni baskının tarihine kadar yapılan değişiklikler ise, yeni baskıya dâhil edilir ve değişiklik çizelgesinden silinir. Değişikliklerin kaydı yeniden başlatılır ve yeni bir gözden geçirmeye kadar sürdürülür.

En son değiştirilmiş olan MMFS, (<https://msb.gov.tr/Mafam>) adresine yüklenmiş olan versiyondur.

No	Tarih	Değişiklik Ayrıntıları
1	24.05.2024	<ol style="list-style-type: none">1. Genel biçimlendirme ve numaralandırma düzeltmeleri.2. “HTS Birimi”, “Patlayıcı Arama Köpeği” ve “Patlayıcı Madde (PM)” terim ve tanımlarının eklenmesi.3. “Test Mühimmatı” ve “Hedef Koku”nun güncellenmiş tanımı.4. MMFS 06.10, 07.14 ve 07.31’e ek referanslar eklendi.